

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 11 (1554) 1987 m. kovo 19 d.

Melbourne

XXXII M E T A I

Gorbačiovo pareiškimai Latvijoje

Sovietų Sąjungos komunistų partijos generalinio sekretoriaus Gorbačiovo pareiškimas Latvijos sostinėje Rygoje, kad pabaltiečių apsisprendimas už socializmą davęs didelės naudos Pabaltijo kraštams, yra ne kas kita, kaip ciniškas pasityčiojimas iš Pabaltijo tautų. Tai pareiškė Pasaulinės Pabaltiečių Santalkos atstovas Europoje Algis Klimaitis Vienoje surengtoje spaudos konferencijoje, apie kurią informuoja didžiosios užsienio spaudos agentūros.

Algis Klimaitis, komentuodamas Gorbačiovo pareiškimą, atkreipė dėmesį, kad pabaltiečiai neapsisprendė už socializmą, bet kad socializmas jiems buvo jėga primes-

tas Sovietų Sąjungai kariniai okupavus Pabaltijo kraštus.

Pabaltijo kraštus jėga prisijungti Sovietų Sąjungą įgalino sovietų ir nacių slaptas sandėris, sudarytas 1939-aisiais metais. Klimaitis pažymėjo, kad sovietų skelbiama vadinamo atsivėrimo ir atsinaujinimo politika turėtų būti pritaikoma ir Pabaltijo kraštams.

Jis pažymėjo, kad apie 30 procentų visų Sovietų Sąjungos kalnamų politinių belaisvių yra pabaltiečių kilmės, nors pabaltiečiai tesudaro apie tris procentus visų gyventojų dabartinėse Sovietų Sąjungos ribose. Yra nuostabu, toliau pažymėjo Klimaitis, kad Gorbačiovas savo kelionės Pabaltijyje

metu neaplankė Lietuvos, kaip buvo numatyta. Galbūt Lietuvoje, kur sovietinimo procesas sunkiau vyksta negu kaimyniniuose kraštuose, kalbėjo Klimaitis, Gorbačiovas būtų nesaugiai pasijutęs ir jo vadinamas atviras dialogas su eiliniaus piliečiais jam būtų sukėlęs keblumą.

Užsienio spaudos agentūros atkreipia dėmesį, kad Pasaulinė Pabaltiečių Santalka, kurios atstovas Klimaitis kalbėjo spaudos konferencijoje, atstovauja apie pusantro milijono baltų kilmės žmonių įvairiuose laisvojo pasaulio kraštuose, kurių dauguma pasitraukė į Vakarų sovietam okupavus Pabaltijo kraštus. (K.L.)

Italijos komunistų dienraščiai apie Lietuvą

Pastaruoju metu Italijos komunistų partijos organas "L'unita" paskelbė tris straipsnius apie Bažnyčios ir tikinčiųjų padėtį Lietuvoje. Dienraščio korespondentas Alceste Santini, kuris prieš pat Kalėdas lankėsi Vilniuje ir Kaune, Lietuvos katalikų padėtį mėgino pavaizduoti visai taip, kaip jam pasakojo Religijų Reikalų Tarybos įgaliotinis Anilionis ir jo pavaduotojas Juozėnas. Dėl to straipsniuose pilna didelių klaidų ir nutylė-

jimų. Pavyzdžiui, nesąžiningas autorius tvirtina, kad Vilniuje tikinčiųjų reikalams tarnaujančios net 64-rių bažnyčios

Tuo tarpu visiems žinoma, kad Lietuvos sostinėje atvirų bažnyčių šiandien yra tikrai apie dešimt. Net prieš karą čia jų buvo tikrai apie 40. Autorius visai nutyli, kad iš Vilniaus katalikų yra atimtos net pagrindinės bažnyčios: katedra ir šv. Kazimiero bažnyčia, kad Vilniaus vyskupas Julijonas Ste-

ponavičius jau 26 metai yra ištremtas iš sostinės.

Pasipiktinęs faktų klastojimu ir skandalingais nutylėjimais, į Italijos komunistų partijos organo "L'unita" straipsnį reagavo kitas Italijos komunistų dienraštis "Paese sera". Vasario 23 dienos laidoje nuolatinis "Paese sera" bendradarbis, žinomas žurnalistas Giovanni Genari paskelbė straipsnį antrašte "Tikintieji Sovietų Sąjungoje vis dar yra atstumti". Antireliginės kovos fronte nėra jokių paliaubų, - rašo Genari, - nors Bažnyčių atstovai dalyvavo tarptautiniame Maskvos forume, bet atskiri tikintieji, kurie viešai išpažįta tikėjimą, ir toliau lieka atstumti kaip nepilnaverčiai piliečiai. Aktyvūs tikintieji, vadinami "religiniai veikėjai" ir toliau tebekenčia kalėjimuose ir koncentracijos stovyklose. Jų veikla yra laikoma "antisovietine".

Išlaisvinami kai kurie mokslininkai, rašytojai, intelektualai, bet dar negirdėti apie Bažnyčios, religijos atstovų išlaisvinimą. O tokių kalėjimuose ir griežto režimo lageriuose yra daugybė - pabrėžė Genari. Lietuvoje katekizuoti vaikus yra nusikaltimas, kai tuo tarpu mokyklose visi mokytojai yra įpareigoti vaikams skiepyti ateizmą.

"Paese sera" bendradarbis priemen, kad lietuvių tauta turi savo tūkstantmetinę istoriją, bet ji 1939 metais pagal Stalino ir Hitlerio sandėrį buvo prievarta įjungta į Sovietų Sąjungą.

Nors lietuvių tauta apie 80 procentų yra katalikiška, - rašo Italijos komunistų dienraštis, - bet šiandien ji neturi nei katalikiškos spaudos nei kitų komunikacijos priemonių.

LIETUVIAI PASAULYJE

— Lietuvos krikščionybės jubiliejaus religinės programos komisija Jungtinėse Amerikos Valstybėse parengė ir išsiuntinėjo lietuvių bendruomenėm įvairiuose pasaulio kraštuose skaidrių programą "Krikščionybė Lietuvoje". Programą sudaro 160 skaidrių, kuriose vaizdais ir nuotraukomis iš istorinių, meno ir fotografijos knygų apžvelgiama Krikščionybės istorija Lietuvoje nuo jos įvedimo iki dabartinių laikų. Pirmosios skaidrės programos pradžioje yra skiriamos senovės lietuvių tikybai ir vertybėm.

— "Ir tu gali padėti kaliniams Sovietų Sąjungoje", - tokia antrašte straipsnį atspausdino amerikiečių dienraštis "Los Angeles Herald Examiner", ragindamas savo skaitytojus įsijungti į laišku rašymo sovietinei valdžiai akciją, prašant, kad būtų išlaisvinti Sovietų Sąjungoje tebekalinami politiniai ir sąžinės belaisviai.

— Amerikiečių dienraštis "Chicago Tribune" atspausdino kun. Juozo Prunskio laišką, primenantį tebekalinamus lietuvių sąžinės ir politinius belaisvius. Visi džiaugiasi akademiko Sacharovo ir kai kurių kitų pavienių kalinių išlaisvinimu Sovietų Sąjungoje, rašo laiške kun. Prunskis, bet drauge klausia, kada bus išlaisvinti nesuskaitomi kiti lietuviai, latviai, estai, ukrainiečiai kaliniai, kurių gyvenimo sąlygos darbo stovyklose yra daug sunkesnės.

— Paryžiuje po trumpos ligos mirė lietuvių diplomato Eduardo Turausko našlė Elena Jankauskaitė Turauskienė. Velionė, kuri buvo sulaukusi 81-nerių metų amžiaus, nepriklausomoje Lietuvoje ir išeivijoje gyvai reiškėsi visuomeninėje veikloje, buvo Ateitininkų federacijos narė, atstovavo lietuvių moterim įvairiuose tarptautiniuose moterų sąjūdžiuose.

L. DAMBRAUSKAS PALEISTAS IŠ SIBIRO

Lietuvių Informacijos Centras New Yorke paskelbė džiugią naujieną, kad iš Mordovijos griežto režimo lagerio buvo išlaisvintas lietuvis sąžinės belaisvis Liudas Dambrauskas.

Kiti šaltiniai praneša, kad Liudas Dambrauskas jau yra grįžęs į Lietuvą pas savo šeimą. Dambrauskas buvo areštuotas 1984 metų kovo 20 dieną po kratos, kurios metu buvo konfiskuoti jo prisiminimai iš Stalino kalėjimų. Tų pačių metų spalio 1-3 dienomis sovietinis teismas Dambrauską nu teisė pusketvirtų metų kalėti griežto režimo lageryje ir dvejus metus pasilikti tremtyje.

Liudas Dambrauskas yra gimęs 21 metais Kuronių kaime, Kėdainių apskrityje, žymaus mokslininko ir rašytojo prelato Adomo Jakšto - Dambrausko brolio šeimoje. Yra chemijos mokslininkas, parašęs daugiau kaip 50 mokslinių studijų, apie 20-ties išradimų autorius, 45-tais metais Liudas Dambrauskas buvo nuteistas sušaudyti, bet bausmė buvo pakeista dešimt metų lagerio.

1955-tais metais grįžęs iš lagerio apsigyveno Kaune. Parašė memuarus, už kuriuos vėl turėjo išskentėti kitus, beveik trejus metus nemažiau žiauriame lageryje kaip Stalino laikais.

Viduklės bažnyčia kur kunigas A. Svarinskas buvo klebonu. Iš čia jis išvežtas į Sibirą, o dabar grąžintas į Lietuvą ir sėdi Vilniaus kalėjime.

Lietuvos dvasininkų martirologija

REIKIA UŽDOKUMENTUOTI KUNIGŲ KANKINIŲ DARBUS IR KANČIAS

Pirmiausia išsiaiškinkime, kas tai yra martirologija. Graikų kalbos žodis "martyr" reiškia kankinį, persekiojamą asmenį. O martirologija mes vadiname nukankintų ir kalintų asmenų sąrašą su vardais, pavardėmis, faktais, datomis ir ypač su jų kančių aprašymais. Šiame rašinyje mes turėsime galvoje Lietuvos dvasininkus, kurie savo mirtimi, kalėjimo bei koncentracijos stovyklos kankčiomis, ar būdami kitu būdu represuoti, paliudijo savo ištikimybę tikėjimui, tautai.

Rašyti šia tema paskatino neseniai pasiekęs pogrindžio "Aušros" Nr. 52, kuriame paskelbtas ilgas ir gerai faktais bei liudijimais pagrįstas J. Tautenio (slpv.) paruoštas rašinys "Kunigas Ambraziejus Jakavonis 1886-1986". Šio kunigo kankinio šimtmetinės sukakties proga pateikta daugybė žinių apie velionį Kankinį. Be autoriaus, savo liudijimus ten dar pateikė kun. Kazimieras Pukėnas, Vilniaus vyskupas Julijonas Steponavičius, velionio brolio sūnus Petras Jakavonis. Vis tai žinomi ir patikimi asmenys. Šių eilučių autorius kun. A. Jakavonį yra paminėjęs "Mūsų Lietuvos" I ir "Lietuvos bažnyčių" V tomuose. Ten mes rašėme, kad "jo lavonas buvo rastas pakastas miške žvyrduobėje, netoli Pabradės". Pasirodo, kad šis teigimas nėra teisnigas. Kun. K. Pukėnas (šiuo metu Nemenčinės klebonas), nusako A. Jakavonio suėmimo ir nužudymo aplinkybes: jį nužudė lenkų partizanai (armija krajowa) nariai, 1943 m. Velykų pirmąją dieną įsibrovę į Eitminiškių parapijos kleboniją. "Jį nuvarė į armijos krajowa štabą, kuris buvo Balingrado apylinkėje, netoli Neries. Ten kun. Jakavonis susilaukė žiaurios mirties. Neturime žinių, kaip kun. Jakavonis buvo tardomas ir kankinamas, ir kada jis buvo nužudytas. Apie tai yra pasklidę visokių kalbų. Vieni sako, kad jį labai kankinę. Kiti kalba, kad jis gyvas, pririšus kojas prie dviejų greta augančių berželių, būvęs pakabintas ir medžių jėga plėšiamas pusiau, atidavęs Dievui dvasią. O dar kiti šią tragediją sušvelnina ir sako, kad būvęs sušaudytas. Tikrovė nuo mūsų paslėpta, tik viena yra tikra, kad jis mirė kankinio mirtimi... Netiesa, kad kun. Jakavonio lavonas buvo rastas. Kur žudikai padėjo jo lavoną, apie tai dar ir dabar nėra žinių. Peršasi mintis, kad lavonas buvo taip

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

.....

sudarkytas, jog buvę nepatogu jį parodyti, ir reikėjo paslėpti, kad niekas jo daugiau nematytų". Reikia manyti, kad dalis žudikų tebesą gyvi, gyveną Lietuvoje, o gal būt persikėlė į Lenkiją. Tai buvę padaryta todėl, "kad nežinotume, kur jo amžino poilsio vieta, kad nenueitume prie jo kapo nulenkti prieš jį galvą, išreikšti jam lietuvių meilę ir dėkingumą".

Velionis A. Jakavonis nėra pirmas lietuvis kunigas lenkų nužudytas Vilniaus krašte. "Lietuvos bažnyčių" V t. I knygoje dar paskelbti toki faktai: 1924. XII. 7 lenkų agentai nužudė Merkinės kunigą dr. Juozą Bakšį, 1921. II. 7 — Zibalų kleboną kun. Kazimierą Lajauską, 1920. IX. — Marcinkonių kleboną kun. Prancišką Raštutį. Dešimtis lietuvių kunigų suėmė kalino, trėmė. Yra ir daugiau aukų.

Be ne pirmasis Lietuvos kunigų martirologija susirūpino Žemaičių vyskupas Motiejus Valančius. Jis registravo po 1863 m. sukilimo rusų carinės valdžios represuotus savo vyskupijos kunigus. Kan. J. Tumo redaguotuose M. Valančiaus užrašuose "Pastabos sau pačiam" (Klaipėda, 1929) yra paskelbtas 107 dvasininkų, nužudytų, kalintų, ištremtų sąrašas. Tai buvo apie 20% visų ano meto Žemaičių vyskupijos kunigų.

I bolševikų okupacija skaudžiai palietė lietuvių kunigus. 1942 m. išleistame "Lietuvių archyvo" I tome yra paskelbtos 15-kos nužudytų, 9-nių į Sibirą išvežtų ir 18-kos kalintų kunigų sąrašai. Išėvijoje bene pirmasis kun. dr. Juozas Prunskis 1942 m. paruošė ir išleido lietuvių ir anglų kalba leidinius "15 Lietuvoje sušaudytų kunigų", su jų trumpomis biografijomis ir atvaizdais.

1972 m., taigi prieš 15 metų, buvo išleistas Mato Raišupio (slpv.) paruoštas 436 psl. veikalas, kaip "Krikščionis gyvenime" serijos leidinys Nr. 8. Čia aprašyti daugelio Lietuvos vyskupų, kunigų ir tikinčiųjų kryžiaus keliai, suminėta daugybė pavardžių ir fak-

tų. Suprantama, kad po keliolikos metų šis šiaip jau vertingas leidinys nebėra pilnas, nes iškilo naujų faktų.

LKB Kronika keliais atvejais yra paskelbusi kai kurių vyskupijų kunigų bei kalinių sąrašus, bet ir jos skelbti sąrašai nėra nei pilni, nei visiškai tikslūs.

Čia dar prsimintinas ir sektinas lenkų pavyzdys. Jie surinko ir išleido labai gerai paruoštus Lenkijos kunigų nukankintų ir kalintų vokiečių nacių okupacijos laikais, sąrašus. Turime prieš akis leidinio kopijas knygos antrašte "Martyrologium Polskiego Ducho wiens twa Rzymsskokatolickiego pod okupacją Hitlerowską w latach 1939-1947". Leidinį paruošė du lenkų kunigai vienuoliai saleziečiai: Wiktor Jacewicz ir Jan Woś. Jo 208-227 puslapiai skirti didžiajai Vilniaus arkėvyskupijai. Yra ir lietuviškų pavardžių, o taip pat kai kurių kitų lietuviškų parapijų dvasininkų - klebonų ar vikarų.

"Lietuvos bažnyčių" knygų autorius 7-uoose tomuose yra pateikęs plačią Lietuvos kunigų martirologiją atskiromis vyskupijomis, kuri apima visų trijų okupantų — bolševikų, vokiečių nacių ir lenkų nukankintus kunigus. Štai jų skaičius: Telšių vysk. - 11 nužudytų, 37 (toliau skliausteliuose) kalintų, Vilkaviškio atitinkamai — 15 (54), Kauno 16 (43) ir 10 klierikų, Panevėžio - 14 (56), Vilniaus — 57 (63), Kaišiadorių - 27 (25). Taigi iš viso 140 nukankinti ir 288 kalinti dvasininkai. Bet ir šie sąrašai nėra pilni.

Reikia pagirti mūsų tautininkus, kurie L. Kerulio pastangomis ir darbu, ruošia savo organizacijos narių kankinių - tremtinių sąrašą, kad ir keliasdešimt metų pavėlavę tai atlikti. Ir kai kurios kitos organizacijos (teisininkai, paštininkai) jau seniau yra savo kankinius surašiusios.

Švenčiant krikščionybės Lietuvoje sukaktį, iškyla reikalas paruošti ir išleisti lietuvių ir gal anglų, vokiečių, prancūzų, ispanų kalbomis plačią ir išsamią Lietuvos dvasininkų martirologiją su kankinių biografiniais duomenimis, jų kančių ir mirties aplinkybių aprašymais, taip pat su dvasininkų nuotraukomis. Toks leidinys, kalbėdamas pavardėmis, faktais, kankinių mirties datomis ir vaizdais parodytų pasauliui, kiek daug Lietuvos dvasininkai yra nukentėję nuo okupantų.

Bet kas gi šio darbo - paruošti ir išleisti leidinį - turėtų imtis? Atsakymas nesunkus: o gi patys lietuviai išėviviai kunigai, kurių čia dar daug turime. Mūsų vyskupų pareiga būtų tokius dvasininkus surasti ir sudaryti sąlygas, kad jiems ši darba būtų lengviau atlikti.

Įvykiai

● **Sheverdnedze** lankėsi ir Laose. Ten prie vieno pastato, kur jis turėjo ateiti, sprogo bomba. Buvo sužeisti keli žmonės. Sheverdnedze dar nebuvo atėjęs. Laoso vyriausybė šios žinios neskelbė.

● **Vatikanas** paskelbė kaip ne moralais dirbtinio apvaisinimo priemonės. Šeimos šiuo klausimu yra susirūpinusios.

● **Italijoje** prezidentas pavedė sudaryti naują kabinetą krikščionių demokratų atstovui Andriotti, kuris jau 5 kartus yra buvęs ministru pirmininku.

● **Amerikos** Jungtinės Valstybės pažadėjo Filipinams bet kokią pagalbą, jei reikės komunistus numalšinti. Filipinų gynybos ministras pavadino komunistų pavojų labai rimtu.

● **Amerika** siūlo Jungtinėm Tautom svarstyti Kubos padėtį. Aiškinama, kad niekur tiek nėra kalėjimuose žmonių, kiek Kuboje, o piliečiai neturi beveik jokių teisių. Šis klausimas Jungtinių Tautų buvo atmetas jau keletą kartų. Verčiau pasiūlytų Amerika svarstyti Lietuvos padėtį.

● **Iš Lietuvos** yra pasitraukę į Vakarus rašytojas Paulius Kundrotas. Jis aiškina, kad Lietuvoje rašytojas ne kiekviena temą gali pasirinkti. Taip jis jį ieškojo laisvės ir pasitraukė į Vakarus.

● **Žemės drebjimas** buvo Ekvadore, 90 km į šiaurės rytus nuo sostinės Quito. Drebjimas buvo didelis ir yra žuvusių apie 1.000 žmonių. Į pagalbą atsiskubino Amerikos ir Ispanijos Raudonasis kryžius.

● **Astronomai** surado naują labai didelę žvaigždžių sistemą — galaxy. Ši sistema yra 13 kartų didesnė už mūsų saulės sistemos žvaigždyną. Ji yra nuo žemės už 300 milijonų šviesmečių. (Šviesa per sekundę skrenda 300.000 km). Šis žvaigždynas yra spiralinis ir turi du ragus. Žvaigždyną surado New Mexico observatorija.

● **Arbitracijos komisija** pakėlė atlyginimą \$ 10 savaitei. Žinoma, taip pradės tuoj kilti ir prekių kainos. Čia kilo susirūpinimas, kaip kontroliuoti prekių kainas.

● **Sovietai** sprogdino atominę bombą Centrinėje Azijoje - Kazachstane. Tass žinių agentūra pranešė, kad tai buvo bandymas po 19 mėnesių nuo paskutinio bandymo.

● **Juodojoje jūroje** susidūrė du rusų laivai - prekinis ir keleivinis. Per katastrofą nuskendo 400 keleivių. Abiejų laivų kapitonai patraukti atsakomybėn.

● **Demokratų partija** Amerikoje žada sulaukyti paramą Nikaragai. Pirmu balsavimu sulaukta pusė paramos. Demokratai pripažįsta, kad jie negali sudaryti dviejų trečdalių balsų, kuris reikalingas tokiems nutarimams pakeisti.

● **Hondure** pašautas vienas amerikiečių lėktuvas. Jis pašautas tuomet, kai nesutiko nusileisti. Honduras mano, kad jis nešė narkotikus. Nikaragva atsiliepė, kad jie apšaudė tą patį lėktuvą, ir jis nešė Nikaragvos sukilėliams ginklus.

● **Amerika** paminėjo prezidento Trumano deklaraciją, kuri buvo prieš 40 metų kovo 12 d. Trumanas paskelbė, kad Turkijai ir Graikijai reikalinga pagalba, nes joms gresia komunistų pavojus. Čia gimė Marshallio planas, buvo ginama Korėja. Ši Trumano plano sukaktis paminėta ir Amerikos Kongreso.

TEVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOJOS LIET. KATALIKU FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Dauknys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siūsti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisy savo nuožiūra

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Žemaitis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

TEVIŠKES AIDAI

MUZIKA KALBA

Muzika yra sielos poezija, sakydavo rašytojas G. Duhamel. Tols-tojus sako: "Jei žūtų ir visa civilizacija, jam nebūtų gaila, tik būtų gaila muzikos."

Muziką mėgsta visi. Net paukščiai sakome gieda. Poetas Santvaras užtat sako: "O vyturėli, taškeli mažas ant saulės veido, kas gali už tave gražesnę dainą suposmuoti?"

Tegu muziką ir visi mėgsta, bet ne visi ją mėgsta vienodą ar tą pačią. Vieni mėgsta ramią ir tylią muziką, kiti linksmą, irteti triukšmingą ir aštrią. Iš to jau galime pasakyti apie žmogaus nuotaiką. Muzika tokiu būdu yra žmogaus nusiteikimo išraiška. Dar geriau pasakytume, kad muzika yra žmogaus dvasinės kultūros veidrodis.

Pati muzika taip pat ne visada yra gera. Dažniausia čia sakome, muzika graži arba negraži. Bet ir tai ne viskas čia pasakyta. Tegu kuri nors muzika bus ir graži, bet po kurio laiko ji pasidarys negraži. Nesakytume, kad ji nusibodo. Bet toje nuotaikoje arba tame laikotarpyje ji sakysime buvo graži, o po metų kitų ta muzika pasidaro negraži. Tai reiškia, kad toji muzika buvo tik to momento ar laikotarpio išreiškimas. Yra ypač tokių dainų, kurios sakytume yra sezoninės. Jos kartą nuskambėjo ir yra užmirštos. Kitos dainos, tegu jos bus ir liaudies dainos, bet jos gyvos šimtmečiais. Reiškia, tos dainos yra tikra kūryba, tikra dvasios apraiška. Ypač tai žymu tikroje muzikos kūryboje. Muzikos klasikai niekad nepasensta.

Mūsų laikų muzikoje ypač reiškiasi garsas. Čia nesvarbu melodija, bet svarbu garsas, didelis triukšmas, o dainoje žvėriškas klyksmas. Kaži ar tą triukšmą ir klyksmą begalėtume pavadinti muzika. Šitokio atsitikimo dar nė viename amžiuje nebuvo. Yra rašoma, kad senovėje stiprių bubnų ir trimitų garsu buvo griauamos miesto sienos. Nuo stipraus garso užgęsta lempos, nuo bombų sprogdimo išbyra langai ir dreba pati žemė. Reiškia, kad ir dabartine muzika norima sudrebinti žmogų, norima iššaukti stiprų efektą. Ne grožio, ne jaukios melodijos jieškoma muzikoje, bet efekto. Tai pasako, kad muziką norima išgyvendinti, ją pa-keisti tarsi kokia jėga. Tai yra atominio amžiaus pasireiškimas. Ne veltui kalbama apie atominį karą, kuriam žmogus tarsi ruošiasi ir nori priprasti prie didelio triukšmo, kuriame virpa žemės pamatai. Čia jau nėra sezoninė "muzika", yra atominio amžiaus žmogaus transmutacija.

Pastebima, kad jaunojoj kartoje mažai yra dainininkų ar muziką mėgstančių. Jų yra jau sugadinta klausia. Taip ir atrodo, kad muzika yra vejama iš gyvenimo. Jei taip įvyktų, tai būtų sugadinta žmogaus prigimtis. Šito pas žmogus nenorėtų. Todėl turi grįžti prie sampratos, kad šis muzikos periodas yra sezoninis.

Trečiasis Lietuvos vyskupų ir vyskupijų valdytojų žodis tikintiesiems Krikšto jubiliejų minint

1987 m. gavėniai

Brangūs mūsų Tikintieji ir Broliai Kunigai!

Svęsdami Lietuvos Krikšto 600 metų jubiliejų, šiuos 1987 metus esame paskelbę Gyvos krikščioniškos dvasios metais. Ko tuo siekiame? Ogi norime, kad mūsų tikintieji nebūtų tik metrikiniai katalikai, prisimenantys tikėjimą vien jų kūdikių Krikšto ir mirusių artimųjų laidotuvių progomis. Norime, kad mūsų katalikai nebūtų reti svečiai pamaldose, aplankantys bažnyčią tik per Kalėdas, Velykas ir atlaidus. Norime turėti kuo daugiau sąmoningų, gyvų katalikų, kurie ištikimai dalyvautų Bažnyčios gyvenime ir kurių kasdienis asmeninis, šeimos ir darbo gyvenimas būtų gaivinamas tikėjimo ir Dievo malonės. Norime, galiausiai, kad mūsų kunigai ir uolieji katalikai nebūtų sustingę ir užsidarę, bet kūrybingi ir spinduliuojantys aplinkai.

Kad to pasiektume, kviečiame visus atkreipti dėmesį į kai kurias labai svarbias mūsų tikėjimo tiesas ir jomis grįsti savo pažiūras, mintis, elgesį.

1. Mes - Dievo vaikai. Visagalys Dievas sukūrė neaprepiamą Visatą su milijardais milžiniškų liepsnojančių ir gėstančių kūnų, bet už visą jų didybę Dievui mielesnis žmogus, nemirtingoje sieloje nešiojantis jo būties atspindį, jo paveikslą.

Ir dar daugiau. Begalinės Visatos Kūrėjas panorėjo suteikti mums ne tik prigimtine, bet ir antgamtinę, dievišką gyvybę. Gimdami iš savo tėvų mes tampame žmonių vaikais, o per Krikštą - Dievo vaikais, dieviškosios prigimties dalininkais. Tai padaro mus pašventinanti Dievo dovana - pašventinamoji malonė. Ji buvo duota pirmiesiems žmonėms, o kai jie ir jų palikuonys nuodėmė tą dieviškąją gyvybę savyje nužudė, Dievas ją atkūrė per savo Amžinąjį Sūnų Jėzų Kristų.

Pasaulį kuriant, užteko vieno Dievo noro - žodžio "Teesie!", ir atsirado žvaigždynai ir Žemė su visu savo puošnumu. Atkurti dieviškajai mūsų sielų gyvybei prireikė žmogumi tapusio Dievo Sūnaus mirties.

Dieviškosios gyvybės pradmuo - pašventinamoji malonė - dabar suteikiama mums per Krikštą, ir mes su pasitikėjimu tariame: "Tėve mūsų, kuris esi danguje".

Todėl, Brangieji Broliai ir Seserys, didžiukimės, dėkokime, pakelkime galvas! Mūsų tikėjimas - ne tamsa, o skaidriausia šviesa. Mūsų malda - ne į tuštumą beriami žodžiai, o žavus bendravimas su dangiškuoju Tėvu. Mūsų gyvenimo prasmė - nušviesti žemę dangaus atspindžiais. Mūsų paskirtis - amžinojo Tėvo namai!

2. Sergėkime, ugdykime savyje dieviškąją gyvybę. "Pažink, krikščioni, savo garbingumą ir žemu elgesiu jo neprarask", - ragino tikinčiuosius šv. popiežius Leonas Didysis.

Žmonijos istorijos pradžioje ką tik gautą dieviškąją gyvybę nužudė pirmųjų tėvų nuodėmė, jų neklusnumas Kūrėjui. Ir dabar mūsų dieviškoji gyvybė žūva per kiekvieną sunkią nuodėmę. Tai mūsų tragedija, kurią Tautos dainius eilėmis apraudojo: "Ir kūno silpnybė, ir žemės puikybė, ir pragaro juodo dvasia į prapultį stumia žmonių daugumą ir žudo galybę tamsia..."

Iš širdies šaukiame Jums, Broliai Seserys: šiais Gyvos Krikščioniškos Dvasios metais išmokime branginti savo sielų dieviškąją gyvybę! Nelaikykite nuodėmės - mažmožiu, nors ji taptų ir madinaga. Priešinkimės kiekvienai sunkiai nuodėmei, o ypač toms, kurios graso visokeriopa pražūtimi tautai ir visuomenei. Tai girtavimas, al-

koholizmas ir dar baisesnė už jį narkomanija; tai negimusių kūdikių žudymas ir dirbtinis šeimų gausėjimo ribojimas; santuokinės neištikimybės ir visoks palaidumas; tai dvasinių vertybių užmiršimas ir pasinėrimas į medžiaginę gerovę; tai neapykanta, pavydas, vienas kito skandinimas; tai gamtinės aplinkos niekojimas, žmonių ir visuomenės turto grobstymas bei naikinimas.

Mūsų sielų dvasinei gyvybei greisia ir tiesioginis krikščioniškųjų vertybių nebranginimas; religinių pareigų apleidimas dėl nerūpestingumo ar pramogų, turto kaupimo ar karjeros sumetimais; tai ir nesirūpinimas savo vaikų religiniu auklėjimu, savo pačių religine sąviesa; tai kunigų ir tikinčiųjų vienybės skaldymas įtarinėjimais, smerkimais, šmeižtais; tai nusiminimas, šventos vilties ir meilės netekimas, tikėjimo išsižadėjimas ar praradimas.

Brangieji! Per šią gavėnią stropesniu darbu ir malda, Kryžiaus kelio bei Graudžių verksmų pamaldomis atsiprašykime Viešpatį Dievą už savo ir tautiečių nuodėmes, ypač už Dievo ir artimo meilės trūkumą. Velykinę išpažintį atlikime su rimtu pasiryžimu taisyti gyvenimą.

3. Tegul klesti dieviškoji gyvybė, tegul duoda vaisius. Mūsų fizinei gyvybei palaikyti reikia tyro oro - dieviškajai, dvasinei gyvybei reikia maldos, susimąstymo. Gyvos Krikščioniškosios dvasios metais išmokime melstis kūrybingai, savo mintimis ir širdimi, o melsdamiesi kasdien aukokime Dievui save ir savuosius, savo darbą, džiaugsmą ir skausmą.

Fizinei gyvybei palaikyti ir ugdyti reikia tinkamo maisto, o dieviškajai gyvybei stiprinti reikia dieviško maisto - šventosios Komunijos. Gyvos Krikščioniškosios dvasios metais kviečiame prie Dievo stalo tikinčiuosius, ilgą laiką ar dar niekad Komunijos nepriėmusius.

Mūsų sielai reikia ir minties peno; jo gausime skaitydami šventąjį Raštą arba klausydami jo skaitymo ar aiškinimo šv. Mišių Žodžio liturgijoje. Šventosios Mišios - tai mūsų gyvas susitikimas su Kristaus žodžiu ir Kristaus auka. Labai jas branginkime! Kas myli Mišias, išsaugo tikėjimą ir išmoksta gyventi su Dievu.

Mūsų kaip Dievo vaikų, veikla į aplinką - tai įvairiausi geri darbai, įkvėpti meilės žmonėms. Užuo jauta, padrašinimas, kuklus išėjimas, našų pasidalijimas, rūpinimas, kad ne tik man būtų gera. Dosni širdis, dosni ranka, draša sto ti už tiesą, bei nuskriaustuosius, už padorumą ir žmoniškumą, už taiką su visais geros valios žmonėmis. O pirmiausia - kunigų ir tikinčiųjų vienybė, "kad tarpusavio meilė būtų tvirtesnis gyvenimo dėsnis už bet kurį kitą dėsnį" (St. Šalkauskis).

Šį laišką mieliems Lietuvos Tikintiesiems ir Kunigams baigdami norime pareikšti savo džiaugsmą

(Nukelta į 7 puslapį)

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ JAUNIMO SAJUNGA KVIEČIA JAUNIMĄ TARP 16—35 METŲ Į

VI PLJ KONGRESO SUVAŽIAVIMĄ

kuris įvyks balandžio 17-18 dienomis Melbourne Lietuvių Namuose. Suvažiavimo tikslas yra supažindinti jaunimą su Kongreso eiga ir temomis bei paruošti jaunimą atstovauti Australiją Kongrese. Rengiam įdomią programą su paskaitom, debatais, diskusijom ir margučių dažymu Didįjį Šeštadienį. Raginam jaunimą iš visos Australijos atvykti. Taip pat per suvažiavimą vyks

Australijos atstovų rinkimai į VI PLJ Kongresą.

Norintieji būti kongrese atstovais turi kandidatuoti pareiškimu ALJS Valdybai, 2 Schofield St. Essendon Vic. 3040 iki kovo 16 d. Pareiškime turi būti kandidato vardas, pavardė, adresas, gimimo data, išeitas mokslas, darbas, veikimas lietuvių bendruomenėje, ar gali kalbėti ir rašyti lietuviškai. Dėl tolimesnių žinių ir nakvynės suvažiavimo metu, prašom kreiptis į ALJS Valdybą.

Vietoj kovoti su mirtinu pavojumi, Amerikos kongresas ir senatas skuba susidoroti su savo prieškomunistu prezidentu, kuris atstatė karinės jėgos lygsvarą su Sovietų Sąjunga ir privertė rusus rimčiau kalbėti apie nusiginklavimą ir taiką.

Paviršutiniškai žiūrint, atrodytų, kad kongresas ir senatas tai daro dėl moralės ir įstatymų išlankymo. Bet giliau pažvelgus, kyla didelė abejonė...

Prezidentas ir jo patarėjai padarė klaidą parduodami ginklus Iranui, norėdami pasitranauti Amerikos interesam. Be to, ši iniciatyva prasidėjo Izraelio užsienio reikalų ministerijos departamento direktoriui prašant McFarlane tai daryti. O Vašingtonui Izraelio prašymas yra lygus įsakymui. Taigi, tikrumoje šios aferos priežastis glūdi Vašingtono pa-taikavime Izraeliui kaip tik dėl to paties kongreso ir senato kaltės.

Vienapusiška ir besąlyginė draugystė su Izraeliu yra padariusi šių materialinių ir moralinių nuostolių. Š. Amerikai su kongreso ir senato ne tik pritarimu, bet ir nutarimu:

1. Dėl aklos Š. Amerikos karinės, ekonominės ir politinės paramos Izraelis nepasitraukia iš užimtų arabų žemių. Tas kaip tik iššaukė arabų teroristinę akciją. Vietoj įsakyti Izraeliui atitaisyti palestiniečiams daromą skriaudą, Amerika siunčia lėktuvus bombarduoti Libiją ir praranda arabų draugystę. Sirija dėl to buvo priversta ieškoti rusų paramos! Izraelis, turėdamas 50 atominių bombų, neturi ko bijotis jokio arabų puolimo. Saugios sienos, kurios dažnai yra minimos okupacijos pa-teisinimui, yra pigus išsisukinėjimas. Amerikos kongresas ir senatas tai turėtų žinoti, bet jie tyli. Kur yra čia jų moraliniai principai?

2. Izraeliui kongresas ir senatas duoda (balsuoja) veik trijų bilijonų metinę dovaną. Lyg to būtų

per mažai, žydų valstybei buvo duota technologija ir dar 3 bilijonai naujo karo lėktuvo išvystymui, kad Izraelis galėtų išstumti amerikiečius iš tarptautinės karo lėktuvų rinkos!

3. Atsilygindami už Izraeliui teikiamą visokeriopą paramą Izraelio agentai šnipinėja savo draugų paslaptis, o pati valdžia meluoja Vašingtonui, kad ji nieko apie tai nežinanti! Neminėsim čia visos eilės žymių Amerikos šnipų nei tautybės, kuriai jie priklausė. Tik sustokim prie paskutinio Pollard, pagauto ir nuteisto. Gi jo dešinioji ranka, pulkininkas Aviem Sella, Izraelio valdžios ne tik nebuvo išduotas Amerikai, bet dar buvo jam duotas paaukštinimas. O Amerikos kongresas ir senatas tyli...

4. Amerikoj įsikūrę bankai, kurių savininkai daugumoj nėra amerikiečiai, yra gavę Vašingtono valdžios garantiją už bilijonus paskolintus Pietų Amerikos šalim visai nežiūrint, kam tie pinigai bus vartojami ir ar jie galės būti sugrąžinti. Beveik tikra, kad šitie šimtai bilijonų bus prarasti ir amerikiečiai mokesčių mokėtojai turės atsakyti už tas skolas, su kuriom jie nieko bendro neturėjo.

Ištyrimui šitokių neatsakingų bankų ir Wall Street spekuliacijų, kongresas ir senatas neturi nei noro nei drąsos.

Karo nusikaltėlių gaudymo įstatymą, kuris yra aiškus teisės išprievertavimas, yra nubalsavusios abi minėtos Amerikos institucijos.

Išgirdę, kad Pakistanas daro ar jau yra padaręs atominę bombą, Amerikos kongresas ir senatas žada svarstyti ar čia nereikėtų už tai nutraukti Pakistanui teikiamą paramą. Ant Pakistano pečių guli Afganistano pabėgėlių išlaikymas ir laisvės kovotojų rėmimas. Jei ne Pakistano pagalba, rusai seniai būtų išnaikinę patriotinę afganistaniečių rezistenciją. Tas pat kongresas ir senatas niekad nei neuž-

Beplunksnis erelis

Rašo Dr. J. Kunca

siminė apie sustabdymą paramos Izraeliui, gerai žinodami, kad ten buvo gaminamos ir jau yra pagamintos 50 atominių bombų. Ne-reikalingi komentarai apie kongreso ir senato moralinius principus nei apie tai kam jie iš tikrųjų tar-nauja.

Praeityje Vašingtono kongresas ir senatas nerado reikalo ištirti Roosevelto Rytų Europos išdavys-tes, Eisenhowerio atsisakymo pa-dėti vengram ir čekoslovakam. Atrodo, kad Amerikos prezidentai

SPRENDŽIAMAS AFGANISTANO KLAUSIMAS

Ženevoje, Šveicarijoje, prasidėjo tarptautinės konferencijos Afganistano klausimu nauja sesija. Konferencijos išvakarėse Maskvoje lankėsi Pakistano, Irano ir Afganistano užsienio reikalų ministrai ir Jungtinių Tautų organizacijos generalinio sekretoriaus pavaduotojas, apžvelgdami galimybes Afganistano problemai išspręsti.

Pakistano vyriausybė pakartojė reikalavimą, kad Sovietų Sąjunga nedelsdama, kelių mėnesių bėgyje, atitrauktų savo okupacinę kariuomenę iš Afganistano, pažymėdama, kad tai esminė sąlyga Afganistano krizei išspręsti.

Sovietai gi numato palaipsniškai, keturių metų bėgyje, atitraukti savo kariuomenę ir reikalauja, kad Pakistanas tuoj nutrauktų pagalbą afganam laisvės kovotojams. Taigi, nuomonių nesutarimas tebėra gilus ir Ženevos konferencijos dalyvių uždavinys nuomones suderinti nebus lengvas.

Dėl sovietinės okupacijos jau daugiau negu septynerius metus besitęsiančio civilinio karo metu žuvo apie vieną milijoną afganų ir apie penki milijonai žmonių pasitraukė į kaimyninius kraštus, daugiausia į Pakistaną.

gali ramiai daryti klaidas naudingas sovietam ir Izraeliui, bet gink Dieve jie neturi per daug trukdyti minėtų priešų, jei nenori atsisėsti į kaltinamųjų suolą arba net prarasti prezidentavimą.

Dabar, po sunaikinimo prezidento autoriteto, galim laukti, kad kongreso ir senato moralistai mėgins sustabdyti amerikiečių priešmarksistinę veiklą Centrinėje Amerikoje ir naujų apsigynimo sistemų išvystymą, kuris nepatinka rusams.

Laike ligšiolinės Reagano valdžios Amerikos ereliui pradėjo ataugti kongresų ir senatų nupešiotos plunksnos, bet pastarieji matyt susigriebė ir skuba atitaisyti laiko praradimą, kad tas erelis, atgavęs plunksnas, nepradėtų vėl aukštai skraidyti.

KISSINGER APIE SOVIETŲ REFORMAS

Sovietinė vyriausybė dabar vykdomomis reformomis nesiekia atverti kelią demokratinei santvarkai, bet stengiasi vien sustiprinti dabartinę sovietinę santvarką. Tai pažymi buvęs Amerikos valstybės sekretorius, dabar tarptautinio masto politologas Henry Kissinger milijoninio tiražo amerikiečių savaitraščiui parašytame straipsnyje.

Kissinger dalyvavo neseniai Maskvoje įvykusiame tarptautiniame forume už nusiginklavimą ir taiką ir šia proga buvo susitikęs su vadovaujančiais sovietų vyriausybės atstovais.

Sovietų Sąjungoje dabar skelbiamos vadinamo "persitvarkymo" reformos, rašo straipsnyje Henry Kissinger, kai kuriuose Vakarų sluoksniuose vėl sukelia nuo seno nenumaldomą svajonę, kad sovietinė sistema galinti atsiversti vakarietiškos sąvokos demokratiš-nėm vertybėm. Apsukrūs ir išradingi sovietų valstybės vadovai, betgi, rašo Henry Kissinger, savo reformomis anaipol nesiekia tų tikslų, kurių tikisi ir trokšta Vakarai.

SENOJI LIETUVIŲ RELIGIJA

Rašo prel. Pr. Vaseris

Kaip sena yra žmonija, taip senas ir tikėjimas. Ir lietuvių tikėjimas yra taip senas, kaip sena ši tauta. Senojo lietuvių tikėjimo amžius užtat nusako tautos amžius. Kaip sena mūsų tauta, nėra pilnai žinoma. Tautos negimsta taip lengvai. Joms reikia eilės šimtmečių.

Kada gimė lietuvio vardas arba, aiškiau pasakius, kada susiformavo tautą nusakan-tieji pagrindiniai elementai, ir žila senovė neduoda pilno atsakymo.

Tikėjimo amžius yra dar senesnis už tautą. Jis yra lygus žmonijos amžiui iš viso. Tuo pačiu jis yra bendresnis bet kuriam žmogui. Tautos elementai amžių bėgyje atskirose giminėse taip susikristalizavo, susiformavo, kad visiškai išskyrė padermes kalbos, charakterio ir papročių atžvilgiu. Tikėjimas liko daugiau panašus vienos tautos su kita. Šis yra primityvusis tikėjimas, kurį žmogus kuria savo intuityviu pažinimu. Gimstant tautoms pagal jų charakterį, gyvenimo būdą, įgauna ir tikėjimas savo kultą, padėdamas tuo pačiu formuoti tautos papročius. Čia atsispindi genties, kilties ar tautos charakteris, gyvenimo būdas, suteikdamas tikėjimui vienokį ar kitokį kultą, prie kurio, kaip prie dieviško, daugiausia

prisiriša žmogus, jį tobuliau išreikšdamas, papildydamas. Iš čia ir gimsta tautai saviti papročiai, kurie grįžtamai papildo, išryškina charakterį.

Savo kilme tokiu būdu tikėjimas yra bendras visiems žmonėms, o savo forma savitas atskiroms kiltims ar tautoms. Savo reikšme tikėjimas yra stipriausia kilties charakterio išraiška, kuri kaip religinis kultas izoliuoja gentį nuo kitos genties, kuria savus papročius, išryškina charakterį ir visą gyvenimo būdą perduoda kitoms kartoms. Ši yra tikėjimo reikšmė tautų gimime. Todėl ne tauta susikuria savo tikėjimą, bet tikėjimas padeda sukurti tautą. Ant kiek religinis kultas vienos genties išsiskiria nuo kitos, ant tiek jau galima sakyti yra šios gentys arti prie atskirų tautų. Pažymėtina, kad religinis skirtingumas dažniausia nusako atskirą tautą, bet atskira tauta ne visada nusako religinį skirtingumą. Taip galima šnekėti tik apie senųjų amžių primityvią religiją, kuri kilusi iš intuityvaus pažinimo ir neturi jokios doktrinos. Istoriniam amžiam ši taisyklė nebetinka.

Ir mes savo tautos kiltį galime atpažinti iš religijos. Priešistoriniai laikai jokių kitų žymių veik nėra palkę, kap tik religinių. Tai seniausia priešistorė. Kultūrinė apraiška

ka taip pat rodosi religiniame fone. Bent tą tik gali užtikti archeologija.

Priešistoriniai amžiai

Kaip tik žmogus yra atkeliavęs į Baltijos jūros pakrantę, taip jis yra mūsų prose-nelis. Nežinome, kad čia būtų užklydusios kitos gentys ar būtų vykę kilčių pasikeitimai, ar kraustymasis. Iš tos sėslios aisčių genties ir išaugo mūsų tauta su savo religija, kalba ir visais papročiais.

Seniausi mūsų proamžių paminklai yra kapai. Seniausiais kapais skaitomi Kurmaičių ir Grinkiškių kapai, kurų amžius siekia neolitą(3500-1800). Gausiau kapų iš bronzos laikotarpio (1800-500) ir dar daugiau iš geležies laikotarpio.

Bendrai kapuose randama kartu su mirusiuoju palaidota ginklų, papuošalų, įrankių ir kitų gyvenimo reikmenų. Tai rodo, kad žmonės yra tikėję į pomirtinį gyvenimą. Charakteringa, kad į kapą dedama ir maistui indai. Suprantama, kad jie buvo pripilti ir maisto ar gėrimo. Žodžiu, žmogus laidojamas taip, kad jis galėtų gyventi, maitintis, naudotis reikiamaiais įrankiais. Šios priešistorinių laikų laidojimo žymės yra artimos visų genčių laidojimo būdai ir iš to galima tik tiek pasakyti, kad primityvusis žmogus tikėjo į pomirtinį gyvenimą. Lyg'ai tą patį įrodo ir Lietuvoje atkastieji ka-

Amerikos komunistų partija ir svetimtaučių kairiojo sparno organizacijos, pastebėjusios, kad prezidentas Jim Carter nemėgsta žmonių, kurie kovoja prieš komunizmą, paprašė, kad būtų įsteigta specialiai įstaiga ieškoti tariamų karo nusikaltėlių ir nacių, kurie po karo atvyko į Ameriką.

Prezidentas Carter su džiaugsmu priėmė jų pasiūlymą ir įsteigė valdišką įstaigą, pavadintą Office Special Investigation, sutrumpintai vadinamą OSI vardu. Prezidentas Jim Carter iš didelio dosnumo paskyrė metinį dviejų su puse milijonų dolerių biudžetą, kad jie galėtų kaip galima greičiau pradėti teisti visus, kurie yra priešingi komunizmui.

OSI įstaiga teieško tik tu, kurie kaip jie tvirtina, neva tai praskalto vokiečių užimtuose kraštuose karo metu. Pradėjus tardyti ir tuos, kurie praskalto komunistų užimtuose kraštuose, jie patys pakliūtų į kaltinamųjų suolą.

Prieš penkis metus Amerikoje, estų bendruomenei padavus 10-ties žmonių sąrašą, kurie Talino kalėjime žiauriai kankino bolševikų suimtus estų patriotus, tai OSI pareigūnai atsisakė net į tą sąrašą pažiūrėti. Jie sakė, jei tie jūsų nurodyti asmenys dabar yra Amerikoje, tai kelkite jiems civilinį ieškinį, reikalaudami kompensacijos už jūsų nužudytus giminaičius, o mes ieškome tik "nacių" ir antisemitų.

OSI organizacijos įsteigimas užklupo visus mūsų "veiksnius" bėmėgančius. Mes sudėjome tūkstančius dolerių įvairiems fondams ir "Lietuvos laisvinimui", bet visi mūsų veiksniai važinėjo į Vašingtoną nusifotografuoti prie Baltųjų Rūmų, kėlė vienas kito pagerbimui banketus, bet per 40 metų neparuošė nei vienos rimtos studijos apie bolševikų ir nacių okupacijos metais padarytus jų kriminalinius nusikaltimus.

Amerikoje buvo teisiami net 1941 metų sukilimo laikinosios vy-

RAGANŲ MEDŽIOKLĖ

Rašo Alb. Pocius

riausybės nariai ir ankstyvesnėji sukilėliai. Laikinosios vyriausybės pastatytam Kauno burmistrui, skautininkui Palčiauskui buvo atimta net Amerikos pilietybė. Žmogus prarado visą savo turtą apmokėti advokatams ir buvo moraliai sunaikintas.

Šito teismo metu OSI įstaiga norėjo ir iš Australijos gauti 3 ar 4 liudininkus, kurie būtų buvę priversti duoti parodymus OSI naudai. Man tada esant Australijos Pabaltiečių Taryboje ir Krašto Valdyboje, pavyko įtikinti Australijos ministerį pirm. M. Fraser, kad sukilimas buvo ne naciams padėti, bet užbėgti jiems už akių ir prieš nacių norą atstatyti Lietuvos nepriklausomybę. Tada Užsienio reikalų ministeris Street pranešė OSI įstaigai, kad kas vyksta Amerikoje, tai čia mūsų neliečia, o mums patarė iki byla eina su sukilimais perdaug nesigarsinti.

Tie, kuriuos mes norėjome išgelbėti nuo važiavimo į teismą arba davimo parodymus Attorney įstaigoje, atsilygino mums blogu, išleisdami net specialų Mūsų Pastogės numerį, kur kaltino, kad Pa-

baltiečių Taryba nori sukilimą nusiūsti. Jie vargšai nesuprato, kad sukilimas mūsų akimis žiūrint buvo teisėtas, bet OSI įstaigos nutarimu, antisemitinis aktas nukreiptas prieš sąjungininkus.

Mes turime suprasti, kad OSI teismas tai nėra paprastas teismas, kur gali turėti savo advokatą ir liudininkus. Paprastame teisme kaltintojas turi įrodyti, kad tu esi kaltas. OSI teisme yra priešingai. Apkaltintas asmuo turi įrodyti, kad jis nekaltas. Jie teisme neduoda advokato ir tepriima tik tokius liudininkus, kurie kaltintojams yra naudingi. OSI teismas neturi apeliacijos ir Sovietų Rusijos arba Izraelio įteikti raštai priimami kaip tikras dalykas.

OSI komisijai nereikia įrodyti, kad tu esi kaltas, priešingai, ten kaip ir Maskvos surengtame KGB teisme tu turi įrodyti, kad esi nekaltas, o kadangi mėginai išsitiesinti, tai gali būti apkaltintas antisemitizmu ir kenkimu sąjungininkams. Net ir advokatai, kurie bandė ginti nekaltus žmones buvo apšaukti antisemitais ir spaudoje reikalavo jiems atimti advokato teises arba nubausti.

Visur, kur tik galima, OSI iš-

taiga mesdama kaltinimus nori primesti, kad apkaltintasis veikė prieš sąjungininkus ir pristato Sovietų Rusiją kaip Amerikos sąjungininkę, visai nutylėdami, kad nuo 1939 metų rugpjūčio 23 d. iki 1941 metų birželio 22 d. Sovietų Rusija pasirašius Molotovo - Ribentropo paktą buvo Hitlerio sąjungininkė. Ji 1939 m. rugsėjo 17 d. užpuolė Lenkiją ir Lietuvos Brastoje turėjo su nacijs bendrą "pergalės" paradą. Vokiečių lėktuvai bombardavo Londoną, varomi iš Rusijos gaunamu benzinu. Be Stalino pasirašyto su Hitleriu draugystės pakto, vokiečiai niekada nebūtų karo pradėję.

Šią tikrą istorinį faktą apie sovietinį "sąjungininką" turime visi žinoti, kad galėtume pasipriešinti istorijos klastojimui. Visi šitie OSI teismai, populiarieji spaudoje yra vadinami "Raganų medžioklė". Vardas kilo iš senų laikų, kada viduramžiais degino raganas. Bavarijoje kiekvieną įtartą raganavimu, minia įleisdavo ant virvės nuo tilto tris kartus į vandenį. Jeigu apkaltintasis prigerdavo, tai reiškia buvo nekaltas. Jeigu neprigerdavo, tada tikras raganius ar raganą, kurį padėję ant laužo sudegindavo. Kiekvienu atveju buvai nužudytas. Taip panašiai yra ir su OSI "nacių" teismais. Visada palieki kaltas arba moraliai sunaikintas. Viskas daroma pasaulinės komunistų revoliucijos labui. Maskva džiaugiasi, kad Vakarai per savo išdavikišką kvailumą naikina komunizmo priešus.

Užsienio spaudos agentūros praneša, kad afganų laisvės kovotojų ginkluoti daliniai pastarosiomis dienomis pirmą kartą prasiskverbė į Sovietų Sąjungos teritoriją — joje įvykdydami karinius veiksmus. Afganų rezistencinių grupių sąjunga palankiai įvertino Irano užsienio reikalų ministro pasiūlymą sušaukti tarptautinę konferenciją Afganistano klausimu.

REMKIME TAUTOS FONDA.

nes tai yra pagrindinis pasauliniu mastu organizuotas lėšų telkimas kovai už Lietuvos valstybinę, tautinę ir kultūrinę laisvę.

REMKIME LIETUVOS LAISVĖS IZDĄ.

nes čia sukaupti pinigai atiteks Lietuvai, kada išsivaduos iš pavergimo. Paremiant testamentiniu būdu, būtina sąlyga įrašyti tikslų Tautos Fondo pavadinimą angliškai - Lithuanian National Foundation, Inc., (Tautos Fondas). Nepamirškime - remdami Tautos Fondą ir Lietuvos Laisvės Izdą — jungiamės su kovojančia Lietuva.

Tautos Fondo Atstovybė Melbourne

pai. Koks pagaliau tas tikėjimas buvo, iš archeologijos davinių nusakyti negalima. Čia kaip tik norėtume klausti, ar mūsų prosneliai tikėjo į vieną Dievą, ar turėjo daug dievų ir iš viso, koks jų buvo Dievo supratimas.

Dievo supratimui mažai ką gali duoti archeologinės iškasenos. Čia reikia gyvo paminklo, ką gali atstoti kalba. Rašytinės savo kalbos iki pat Mažvydo veik neturime. Reiškia, neturime gyvų žinių iki pat viduramžių. Svetimų autorių užrašytos žinios yra labai trumpos ir beto ne visiškai tikros. Galima sakyti, tai praeivio įspūdis, kuris nepasako esmės.

Likusi tautosaka yra bene vienas gyvųjų paminklų, kuris duoda aiškiau atpažinti mūsų senolių religiją. Nemažai padeda tautosaką išaiškinti ir kalbotyra.

Žodžio "Dievas" kilmę kalbininkai randa senuose proistorės laikuose. Jis yra bendras sanskrito, graikų, lotynų kalboms (deius, deivos, Zeus ir pan.). Yra tik klausimas, kokia tų žodžių prasmė. Dr. J. Balys, komentuodamas G. Hopkins disertaciją aiškina, kad žodis deivos pradžioje reiškęs dangų, o vėliau įgavęs ir dienos prasmę. Vėlesniais laikais buvęs vartojamas prasme "dangiškasis" arba "dieviškasis". Tik vėlesnieji laikai davę dangaus tėvo ir valdovo prasmę. Senoji prasmė vis dėlto reiškianti "die-

vystę" bendra prasme. Kalbininkas Skardžius tą patį Hopkins aiškina kiek kitaip. Jis aiškina, kad indoeuropiečių prokalbėje žodis deius buvęs suprantamas dangaus prasme, o "deivos" reiškęs būdvardį "dangiškasis", "danginis", "iš dangaus" ("Dirva" 1952 m. Nr. 26,29).

Mums ne tiek svarbu, kada žodis "dievas" įgavo daiktavardžio prasmę, bet gana ir to, kad jis reiškė kažką dievišką. Tokia ir turėjo būti šio žodžio raida, nes primityvus žmogus savo intucija suvokia dar neaptartą, neasmeninę apraišką, kuri kalboje ir tegali būti išreikšta bendrinio būdvardžiu. Iš čia galime sakyti, kad primityvioje religijoje ir negali būti asmeninio Dievo. Ir mūsų prognetės tokio Dievo nėra turėjusios. Tai yra primityvus monoteizmas, kuris neturi savo aptarties ir formalaus religinio kulto. Tai yra teisinga intucijos apraiška, tačiau per ankstyva diskursyviniam pažinimui. Stebimuose reiškiniuose pirmiausia žmogus ima įieškoti asmens, kuris nepajėgia pažinti, tokį asmenį jiems ir suteikia. Religinė intucija tam nepažįstamam asmeniui suteikia dievo vardą. Taip primityvusis monoteizmas greit išvirsta politeizmu, įgaudamas žmogaus protui suprantamesnę formą. Taip iškart randasi daug asmeninių dievų, kuriems ir taikomas religinis kultas.

Senieji aiškiai primityviojo žmogaus perijodą jau buvo pragyvenę bronzos laikotarpyje. Atkantieji kapi jau rodo juos turėjus religinį kultą. Todėl žodis "Dievas" mūsų prosneliams jau nebereiškę dangų ar bendrai ką dangiško, bet buvo asmeninis Dievas. Suprantama, kad toks dievas buvo ne vienas, bet juo galėjo būti kiekvienas gamtos reiškiny, kuriam jie teikė asmens vardą.

Įdomus yra klausimas, kodėl senovės lietuviai neturėjo stabų? Nerandame nei šventyklų, nei dievų statulų, kaip tai pas graikų, romiečių. Apibūdindama senovės lietuvių religiją M. Gimbutienė kalba apie gyvatos (egzistencijos) religiją. Šia prasme ji priduroda daugiau reikšmės, negu gamtos ar dvasių religijai. Ji sako, kad "mūsų protėvis sugebėjo savotiškai "kosmiškai" jausti visatą, kurioje žmogus buvo vientisas, neišskiriama dalelė iš vien įsijungusi į gamtą, nelyginant Čiurlionio paveiksluose" (Aidai 1953 Nr. 1, 5 p.). Jų dievai buvo gyvi ir nepakeičiami. Dievų mistika buvo nesuimama į paveikslą, statulą ar nesutalpinama šventovėje. Mūsų protėvis jautėsi mažas prieš dievų galią. Dievai jam buvo nepajudinamos tvirtovės, kad galėtų nukelti į statulą. Žmogaus bendravimo su dievais visai veik nebuvo.

(Bus daugiau)

ADELAIDE

SV. KAZIMIERAS LAIMINA JAUNIMĄ

O kaip kitaip pasakyti po to, kada keturi jaunimo pasireiškimai šv. Kazimiero šventėje prasklendė su didžiausiu pasisekimu?

Priešasčių jieškant (ir šv. Kazimiero nuopelnų nemažinant) reikia atsigręžti į Vasario 16-tos gimnaziją, iš kurios lietuviška energija pakrautomis baterijomis neperseniausiai grįžo trys adelaidiškos mergytės. Vadovaujant Danai Baltutytei jos tuoj pat atgaivino bėmerdintį skautų tuntą ir išvystė pasigėrėtiną veiklą, daugelyje renginių pasireikšdamos nesuluošintu lietuvišku žodžiu. Artėjančio PLJ Kongreso žingsniai pažadino net dviem valdžiomis apsvainikavusį Liet. jaunimo sąjungos skyrių. Ir, štai, tos dvi nemiegančios organizacijos kovo 8 d., į kurią buvo nukelta šv. Kazimiero šventė, pasiskelbė ruošiančios Jaunimo dieną, pakviesdamos joje visus dalyvauti.

Pasirodė, kad jaunimo kviečiantį balsą labai gerai girdi ir senatvės suraukšlėtos ausys. Kun. J. Petraičio aukotose Mišiose dalyvaujančius vos sutalpino šv. Kazimiero bažnyčia. Gražu, kada pamaldų visas pagalbinės funkcijas atliko uniformuotos skautės. Jos net dviem jaunatviškai sugiedotomis giesmėmis pavadavo šv. Kazimiero chorą, kuris šventėje giedojo vieną už kitą gražesnes šventajam Karalaičiui parašytas giesmes. Pasakytame pamoksle kun. Klebonas vykusiai sujungė gavėnios pradžios mintis su šv. Kazimiero pavyzdžiu.

Po Mišių visa minia užliejo čia pat esančią parapijos salę. Buvo malonus išgąstis Jaunimo dienos rengėjams, nes reikėjo salėn sunėsti visus Liet. kat. centre esančius stalus ir kėdes. Neilgai tru-

kus buvo susodinti visi. Skautės prieš kiekvieną spėjo padėti valgyto ir servetėles. Tada scenoje prasidėjo šv. Kazimierui skirto minėjimo programa, paruošta PLJS Adelaidės skyriaus.

Jaunimo sąjungos Adelaidės skyriaus pirmininkas Aidas Kubilius gerai paruošta paskaita išryškino jaunimo ryšį su šv. Kazimieru ir atidengė artėjančio Pasaulio liet. jaunimo kongreso rūpesčius. Pianistė I. Velgush nuotaikingai paskambino du G. Gudauskienės dalykėlius. Sietynas Kubilius dviem išėjimais giliu isijautimu padeklamavo K. Jūros ir B. Brazdžionio eilėraščius.

Trumpai ir tvirtai minėjimo programai pasibaigus salėje užvirė tikras turgus. Grūstis prie pyragų mugės, loterijos bilietų platinimas, uniformuotų skautių sunkus skynimasis kelio išnešiojant Jaunimo sąjungos paruoštus pietaujantiems valgius. Vienmarškiniai baro tarnautojai vos spėjo pilstyti stiklines "trokštantiems". Jaunimo ir senimo šventiškos nuotaikos susiliejimo darniame konsonance minios gaudime, kaip vargonų kojomis minamoje klavitūroje.

Niekas nesizvalgė į laikrodžius. Niekas neskubėjo nei valgyti, nei tuštyti stiklinių. Visus užvaldė pakili nuotaika - buvimas su lietuvišku jaunimu. Niekam nedrebėjo rankos iš pinigines traukiant ir stambesnę banknotą - argi gailėsi dolerio paremiant savo jaunimo gražias pastangas? Pietūs, peržengę popietę daugeliui nusitęsė ligi pavakarės. Reikia tikėtis, kad visą ruošos pelną draugiškai pusiau pasidalinusios jaunimo organizacijos - skautės ir Jaunimo sąjungos skyrius, bus gražiai papildžiusios savo išdus. Pr.P.

SYDNEJUS

Į SYDNEJŲ ATVYKSTA JOHN BENNETT

John Bennett pagarsėjęs Melbourne advokatas atvyksta su paskaita į Sydnėjų. John Bennett yra baigęs teisę ir humanitarinius mokslus su honours ir šiuo metu verčiasi kaip advokatas.

John Bennett nėra eilinis advokatas. Jis išėjo viešumon gindamas žydų raganų medžioklės paliestus rytų europiečius. Jis dažnai kalba per radijo, yra parašęs eilę protesto laiškų spaudai dėl šios pragaištingos nacių medžioklės.

John Bennett tai darydamas rizikuoja savo reputaciją, kaip advokatas ir visuomenininkas. Tenka nusistebėti, kad eilė klubų ir organizacijų atsakė priimti šį mum taip brangų ir pasišventusį žmogaus teisių gynėją.

John Bennett pranešimas įvyks kovo 30 d. Croatų klube 7 val. vak., kamps Punchbowl ir Canterbury Roads, Punchbowl. Jo vakaro tema: "Nazi hunt - Witch hunt!"

Tautiečiai kviečiami gausiai atsilankyti į šį pranešimą. John Bennett jau yra parašęs memorandumą Australijos Teisingumo ministeriui Lionel Bowen, pateikdamas 14 punktų, kurie nebuvo nagrinėti ir nefiguroja taip vadinamame Andrew Menzies raporte Australijos vyriausybei.

Šį susitikimą su John Bennett organizuoja International Information Centre Pty. Ltd., PO Box 535, Parramatta 2150. Dėl platesnės informacijos skambinti 630 2309 arba 727 3131.

A. Kramilius

A. A. V. VAIČIKAUSKAS

Kovo 10 d. Geelonge mirė Virginijus Vaičiūskas, 41 m. amžiaus. Palaidotas kovo 12 d. Geelongo kapinėse.

Virginijus gimė Vokietijoje 1946. 2. 24. Į Australiją atvažiavo vos 4 metukų. Čia jis užaugo, čia mokėsi. Buvo jis aktyvus skautas, šoko tautinius šokus, sportavo. Mėgo Virginijus gėles. Ne tiek jo seserys: Vida, Elenutė ar Rita, kiek jis tvarkydavo gėles. Buvo jis užtat švelnaus būdo ir patriotas jaunuolis, norėjo aplankyti savo kraštą Lietuvą. Trejus metus tarnavo Australijos kariuomenėje, o po to sugrįžęs dirbo kaip "Public Servant". Dar tik 25 m. amžiaus pradėjo jausti nesveikatą. Ilgokai buvo daktarų tiriamas. Rasta, kad silpnėja jo raumenys. Taip jo jėgos pamažu nyko. Reikėjo dar jaunam vaikščioti su lazdomis, o vėliau turėjo važinėti kėdėje. Prieš porą metų pasitraukė iš darbo ir apsigyveno pas seserį Vidą Bražionienę, kuri stropiai jį prižiūrėjo, reikėjo jį net pavalgydinti. Paskutinius mėnesius jis buvo jau ligoninėje, jau nebegalėjo net kalbėti. Taip kovo 10 d. užmerkė akis.

Laidotuvės vyko kovo 12 d. Lietuvių bažnyčia, St. Johns, N. Geelonge buvo pilna žmonių. Mišias aukojo prel. Pr. Vaseris ir Bell Park klebonas Fr. Edward Teal. Skaitymus atliko V. Stuikevičius, o aukas atnešė Loreta ir Olivija Bražionytės. Po Mišių atsiveikimo žodį tarė Geelongo Bendruomenės pirm. O. Schrederis ir skautų vardu Dr. Rimas Šarkis.

Virginijaus karstas palydėtas į Geelong Eastern kapines. Čia tėvai Pranas ir Cecilija Vaičiūskai ant savo sūnaus karsto užbėrė iš Lietuvos atvežtos žemės, o taip pat Virginijaus seserys: Vida, Elenutė ir Rita.

Šermenys buvo Lietuvių Namuose, kur susirinko veik visi iš kapinių - apie 80. Čia dar malda prisimintas a.a. Virginijus ir pasistiprinta puikiai paruoštais pietumis.

Amžiną jam atilsį.

MELBOURNAS

KELIONĖ Į GRAMPIENS

Pranešame visiems užsirašiusiems ir kitiems norintiems važiuoti balandžio mėn. 2-3 dienomis į Grampiens kalnus, įmokėti po \$ 58 asmeniui iki kovo 22 d. (sekmadienį). Pageidaujama mokėti ti čekiais vardu CHRIS COSCHES arba pinigais, kuriuos galima įteikti prie lietuvių bažnyčios J. Petrašiūnui. Tolimesnes informacijas galima gauti skambinant telefonu 232 5034.

Kelionių Vadovas

Kryžių ir rūpintojėlių Lietuva, kantatos kūrėjai

Sekant spaudą ir skaitant apie Lietuvos krikščionybės 600 metų sukakties minėjimą, kažkaip Montrealis Kanadoje iki šiolei yra praeinamas tylomis. Nežiūrint, kad libretas ir muzika Kantatai jau yra įvykęs faktas. Pasirengimas Kantatai jau eina pilnu tempu ir ji bus atlikta gegužės 23 d. Montrealio šv. Kazimiero parapijos šventovėje.

Šia proga būsimie pirmieji. Dėka saviems Montrealyje gyvenantiems menininkams ir su jais susitarus, buvo ryžtasi šį iškilų Lietuvos krikščionybės minėjimą atžymėti Kantatos forma savoje kolonijoje ir savom jėgom, kadangi turime užtektinai balsingų dainininkų ir solistų.

Laimingi esame turėdami savųjų tarpe iškilų poetą dr. Henriką Nagį. Jis mielai sutiko imtis šiai progai parašyti libretą.

Berašant, jam kilo daugybė visokių abejonių ir net noras nutraukti tą pradėtą darbą. Pagaliau nugalėjęs visas kliūtis, jis sukūrė tokį kūrinį, kuris pasiliks visų amžių bėgyje. Atrodo, kad tikrai jo ranką ir mintį vedė pats Aukščiausias.

Skaitant šio iškilaus kūrinio žodžius, jie giliai skverbiasi vison esybėn ir paliečia giliausias žmogiškos sielos gelmes. Manau, kad tą jausmą pajus visi, kurie turės progos išgirsti.

Montreališkiai džiaugiasi ir savu

kompozitoriumi Aleksandru Stankevičiumi. Jis yra plačiai žinomas ne tik Montrealyje, bet ir plačiame pasaulyje, jau vien dėl Kalėdinės plokštelės. Jis yra savininkas plokštelių leidimo firmos "Vilnius Records", per kurią jau yra išleidęs daug gerų plokštelių ir kasečių, jis taip pat yra Montrealio Aušros Vartų parapijos vargonininkas ir chorvedys, yra sukūręs giesmių bei dainų solistams ir chorams.

Jis yra TV ir radijo reklamų kūrėjas ir šioje srityje gana efektingai darbuojasi.

Nebuvo tikėtasi, kad jis suspės paruošti kantatą per tą duotąjį trumpą laiką. Jis nėra dar pilnai apvaldęs lietuvių kalbą, bet jo pagalbininkė ir talkininkė žmona Gaila buvo jam vertėja ir taip buvo nugalėta kliūtis.

Jau turėjome malonią progą išgirsti piano palydą. Šioje Kantatoje jis įveda ir mūsų liaudies melodijų ir kai kur išgirsti melo-

diją mūsų giesmės "Pulkim ant kelių".

Montrealio lietuvių visuomenė nekantriai laukia išgirsti šių dviejų menininkų jungtinį kūrinį. Ir neabejojame, kad šį iškilų Kantatą pasieks visus lietuvius.

Atlikime įsijungia šie vienetai: Aušros Vartų parapijos mišrus choras, šv. Kazimiero parapijos mišrus choras, Montrealio jaunimo ansamblio "Gintaro" dainininkai, mergaičių choras "Pavasaris" ir Otavos mergaičių choras "Ramenėlės". Solistai: operos solistė Gina Čapkauskienė ir kamerinis dainininkas Antanas Keblys. Chorus ir solistus palydės vargonai ir šiai progai sudarytas Aleksandro Stankevičiaus kamerinis orkestras.

A. Keblys

● Maniloje, Filipinuose žudomi policininkai ir kiti valdininkai. Kaltinami už tai komunistų sukilėliai. Paskutiniu laiku sustiprinta piliečių apsauga.

"TEVIŠKES AIDAI" YRA VIENINTELIS

Australijos lietuvių katalikų laikraštis. Visi juos remkime. Iš anksto prisiųskime prenumeratos mokesį. Įrašykime "Tėviškės Aidus" į savo Testamentą. Katalikiška spauda reikalinga visada!

ALK Federacijos Valdyba

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

MELBOURNAS

Ateinantį sekmadienį paminėsi-me Lietuvos globėją šv. Kazimierą. Skautai pamaldose dalyvauja uniformuoti ir su savo vėliavomis, nes šv. Kazimieras yra ir Lietuvos jaunimo globėjas. Mišių intencija ateinantį sekmadienį bus už a.a. Antaną Jablonskį.

Už Virginijų Vaičiškų laidotuvių metu šv. Mišias aukojo: A. A. Žvirbliai, B. Starinskienė, J. Sedliorius, L. Ballant, K. Mioldažys, A. Karpavičius, A. Mikolajtienė, V. P. Čerakavičiai, L. G. Bražioniai, A. V. Griksėliai, M. S. Manikauskai, J. L. Gailiai, St. Šutas, R. Skėrienė, I. Luscombe, Br. Šimkienė, A. Jančiauskas, R. P. Saldukai, B. Jankienė, Valaičiai, P. C. Vaičiškai, O. A. Léveriai iš Sydney vietoj gėlių aukojo Tėv. Aidams \$ 20.

Už a.a. Feliksą Jarinkevičių laidotuvių metu šv. Mišias užprašė: A. Jančiauskienė, M. F. Andriukonis, A. A. Žvirbliai, Braželis, S. Šutas ir R. Skeivienė, J. Manikauskas, P. Mažylis, B. Jankus, B. Starinskienė, J. Sedliorius.

Pakrikštyta Vilija Margaret Stephens, Keith James ir Elytės Vyšniauskaitės - Stephens duktė.

Krikšto tėvai buvo Raimondas Vyšniauskas ir Angelė Kristens.

Susituokė Judita Sakalauskaitė ir Franco Guardiani. Sutuoktuvių Mišios buvo lietuvių bažnyčioje, St. John's, East Melbourne.

Pašventintas a.a. Broniaus Gasiūno antkapis Springvale kapinėse.

Ona Giedraitienė ALK Federacijai aukojo \$ 50, M. V. Žiogai Tėv. Aidams \$ 10.

Parapijai aukojo:

Po \$ 100 - J. T. Jurgelaičiai, A. Rakštelis, \$ 90 - Morta Prašmutienė, Zita ir Birutė Prašmutaitės, \$ 70 - A. V. Balnionis, \$ 50 - A. Forest, \$ 35 - V. Šalkūnas, \$ 25 - M. S. Eimutis, po \$ 20 - V. Baltrukonis, B. Juodeškienė, \$ 16 - K. Šipaila, \$ 10 Arnastauskas.

Visiems aukotojams nuoširdus ačiū.

Kun. Pr. Vaseris

KATALIKŲ MOTERŲ D-JOS SUSIRINKIMAS

Kovo 22 d. 2 val. p.p. Moterų seklyčioje įvyks Melbourne Katalikų Moterų Draugijos metinis susirinkimas. Visos narės prašomos dalyvauti.

LKMD Valdyba

A. A. VIRGIUI VAIČIKAUSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo Vaičiškų šeimai bei jų dukroms. Lai ramiai ilsisi gerojo Dievo globoje, nes Virgis daug kentėjo šioje žemėje.

ALB Geelongo Apylinkės Valdyba

Geelongo Bendruomenės Moterų Draugija

A. A. VIRGIUI VAIČIKAUSKUI

mirus, gilią užuojautą reiškia Vaičiškų šeimai ir jų dukroms

Emma, Otto Schrederiai

A † A

VIRGINIJUI VAIČIKAUSKUI

mirus, giliai užjaučiame ponus Vaičiškų ir artimuosius skausmo valandoje.

Geelongo "Šatrijos" Tuntas

A. A. VIRGIUI VAIČIKAUSKUI

po ilgos ligos iš šio pasaulio atsiskyrus, jo liūdinčius tėvus ponus Vaičiškų, seseris Ritą, Vidą su šeima ir Eleną nuoširdžiai užjaučiame.

GLSK VYTIS Valdyba

A † A

VIRGINIJUI VAIČIKAUSKUI

mirus, jo tėveliams Cecilijai ir Pranui Vaičiškams, seserims Vidai, Elenai ir Ritai bei artimiesiems reiškiamo gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Onutė ir Antanas Léveriai, Sydney

A † A

VIRGINIJUI VAIČIKAUSKUI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškiamo tėvams Pranui ir Cecilijai Vaičiškams, seserims Vidai, Elenutei, Ritai bei jų šeimoms ir artimiesiems.

E. V. Stuikevičiai

TREČIASIS LIET. VYSK ...

(Atkelta iš 3 puslapio)

dėl daugelio gražių mūsų religinio gyvenimo apraiškų, ir viltį, jog jų dar padaugės.

Džiaugiamės, kad daugėja su-brendusių ir jaunų žmonių, aiškiai ir gražiai išpažįstančių savo šventąjį tikėjimą, kad nemaža pavėlavusių ateina prie Krikšto, Sutvirtinimo, Santuokos, Atgailos ir Švenčiausiojo Sakramento; nuoširdžiai, maldingai ir gausiai lankomos Dievo Motinos šventovės; kad daug yra pamaldžių, darbščių kunigų ir įvairiais būdais padėti pasirengusių tikinčiųjų. Ypatingą pagūdą mums, Bažnyčios vadovams, teikia ir gražias viltis žadina sąmoningos, doros ir vieningos jaunos katalikiškos šeimos. Visiems geriesiems mūsų žmonėms ir jų šeimoms Lietuvos Krikšto jubiliejaus proga reiškiamo didelę meilę bei dėkingumą ir gražiausius linkėjimus.

Visagalio Dievo malonė ir ra-

mybė tesaugo ir teugdo visų mūsų širdis ir mintis bei darbus Jėzuje Kristuje! (Plg. Fil 4,7).

Lietuvos Vyskupai ir Vyskupijų Valdytojai

G E E L O N G A S

A † A

FELIKSAS JARINKEVIČIUS

F. Jarinkevičius mirė kovo 12 d. Warrnabool miestelyje. Jis gyveno Geelonge, bet pajutęs nesveikatą, išvažiavo pas dukterį Rūtą į Warrnabool. Čia piktybinis auglys jį ir pribagė. Sūnus Vytas su šeima gyvena Melbourne. Felikso brolis Juozas prieš keletą metų mirė Melbourne, o taip pat Melbourne palaidota ir jų mama.

Laidotuvėm Feliksas atvežtas į Geelongą, kur prie jo karsto susirinko Mišiom nemaža geelongiškų. Bendruomenės pirm. O. Schrederis prie karsto pasakė atsisveikinimo žodį. Po Mišių palydėtas į N. Altona krematoriumą.

Amžiną jam atilsį.

P A D Ė K A

Po sunkios 6 mėn. ligos mylimai žmonai Bronei, motinai, močiutei ir promočiutei užgesusiai š.m. vasario 19 d., reiškiau didžiausią padėką prel. Pr. Vaseriui, kun. Dr. Pr. Daukniui, kuris kas dvi savaites lankė su šv. Sakramentu. Ypatingai dėkoju dukrai Rūtai, anūku Kristupui, kurie kasdien lankė ją ligoninėje ir namuose, ir jos vyrui Derikui taip pat Benui, dukrai Rasai ir jos šeimai: Jonui, Lukui, Andriejui ir Sanšainai, dukrai Danutei, Kęstučiui ir jų šeimai, dukrai Irenai Martin ir jos šeimai, sūnui Petruui ir jo šeimai, sūnui Romui ir jo šeimai, žentui John Martin ir Elenutei, sesutei Adelei, Kazimierui ir jų dukroms, dukrai Aldonai, Juozui ir jų šeimai. Stasei Olšauskienei ir jos šeimai. Veronikai Koženiauskienei, Dorothy Grand, Ida Garbenis ir jos šeimai. Kerin John, Martin ir jos motinai. Bronei Naujokaitienei, Paragienei, p.p. Kasperaičiams, p.p. Matulioniams, A. V. Aglinskams. Kat. Mot. D-jos atstovei A. Vyšniauskienei, S. P. Šiuškams, L. J. Kebliams, R. Pumptienei, L. Petrauskienei, p. Čelnienei, p. Kalnėnienei, p. Petrusevičienei, p. Lipuvienei, p. Simankevičienei, M. J. Venckams, p.p. Švambariams, p.p. Lipkevičiams, p. Galiauskienei, M. Žiogienei. Dėkoju kun. Dr. P. Daukniui už rožinio pravedimą koplyčioje. Taip pat dėkoju pareiškusiems mums užuojautą LKM D-jos pirm. H. Statkuvieni ir ponioms stovėjusioms garbės sargyboje. Parapijos tarybos nariui J. Jurgelaičiui, GRB nariui P. Vaičičiui, Pensininkų klubo pirm. J. Petrašiūnui, šaulių vadui Z. Augaičiui, kaimynų - A. Bakaičiui ir šeimos - dukrai Rasai. Dėkoju visiems gausiai susirinkusiems rožinio maldai. Dėkoju prel. Pr. Vaseriui už gedulingas šv. Mišias ir laidojimo apeigas, ponioms stovėjusioms garbės sargyboje bažnyčioje. Dėkoju visiems taip gausiai dalyvavusiems laidojimo apeigose, skatlingai priėmusiems šv. Komuniją, užprašiusiems šv. Mišias už velionės sielą, sesutei Adelei užpylusiai Lietuvos žemės ant jos kapo. Dėkoju visiems, kurie turėjo laiko dalyvauti šermenyse. Širdinga padėka M. Žiogienei ir jos padėjėjoms už paruoštus taip gražius pietus, V. Žiogui, kuris taip gražiai aptarnavo visus šermenų metu. MLK pirm. P. Sungailai už tartą užuojautos žodį ir leidimą nemokamai naudotis sale, A. Rakšteliai už paaukotą savo laiką. Dėkoju visiems, kurie lankė mano mylimą žmoną jos ligoje, linkėdami jai sveikatos, dėkoju p.p. Kušleikoms, kurie atvyko iš Sydnejaus ir visiems, kurie pareiškė užuojautą laiškais ir spaudoje. Labai atsiprašau visų, kuriuos per tokį ilgą laiką gal ir užmiršau.

Nuliūdęs vyras Leonas Padgurskis

A. A. BRONEI PADGURSKIENEI

Melbourne, Vic. užbaigus šios žemės kelionę, palikus liūdinčius vyrą, vaikus su šeimomis, gimines ir pažįstamus nuoširdžiai užjaučiu.

I. Raciūnas

SYDNEY

PROTESTAS PRIEŠ SHEWARDNADZE VIZITĄ

NSW Pavergtų Tautų komitetas ryšium su Sovietų užsienio reikalų ministerio Shewardnadzės vizitu Australijoje buvo suorganizavęs protesto demonstraciją. Kovo 3 d. į Canberrą vyko autobusais žydai ir afganai bei kiti pavieniai pavergtų tautų žmonės.

Kovo 4 d. 12 val., pietų metu, apie du šimtai pavergtų tautų žmonių demonstravo centrinėje Sydnejaus Martin Plaza gatvėje ir išdalino 2.000 lapelių, klausiančių tikrojo vizito tikslo, reikalaujant paleisti politinius kalinius, laisvą susisiekti su giminėmis už geležinės uždangos.

Vakare 5.45 val. Shewardnadze turėjo iš aerodromo atvykti į Regent hotelį, kur jo laukė triukšminga minia žydų ir pavergtų tautų demonstrantų. Shewardnadzė, atrodo, buvo apie tai informuotas ir iš aerodromo nuvažiavo tiesiai į Sovietų konsulatą Wohlaroje, tuo išvengdamas demonstrantų.

Demonstrantai persimetė prie NSW valstijos administracinio pastato, kur NSW premjeras Barry Unsworth ruošė sutikimą - vakarieniams šiam pastate.

Apie 7 val. pasirodė vilkstinė baltų automobilių, iš kurių pasipylė eilė svečių, kuriuos palydėjo žalių kiaušinių kruša iš žydų grupės. Po šio incidento atsirado saugumietis su dideliu lietsargiu ir štai po dešimt minučių atvyko pats Shewardnadze, kurį tuojau uždengė su tuo dideliu lietsargiu, deja, kiaušiniai jau buvo išmėtyti anksčiau ir mūsų "svečias" greitai dingo už stiklinių durų. Žydai buvo susivežę galingus garsiakalbius ir reikalavo leisti žydams emigruoti iš sovietijos. Labai norėjosi jų klausyti, kodėl jūs norite iš ten bėgti, iš sistemos, kurią anksčiau sukūrėte?

Televizija ir radijo pranešė, kad demonstravo žydai, lietuviai ir kiti rytų Europos žmonės. Kai žydai kėlė skandalą dėl emigracijos suvaržymo USSR, lietuviai subtyliai reikalavo paleisti mūsų sąžinės kalinius ir gražinti laisvę Lietuvai.

LIETUVOS KRIKŠČIONYBĖS 600 METŲ MINĖJIMAS

Kai Melbourne vyko iškilmės minint šią sukaktį, Sydnejuj įvyko organizacinio komiteto posėdis, kuriam pirmininkavo prel. P. Butkus. Sydnejuj nutarta šį jubiliejų atšvęsti rugsėjo 6 d. Į pamaldas nutarta kvieisti Sydney arkivyskupą Edward Clancy, NSW Premjerą, opozicijos lyderį, kitus bendruomenių atstovus, spaudą bei televiziją.

Sekantis komiteto posėdis įvyks balandžio 12 d. tuoj po pamaldų parapijos salėje, Lidcombe. Visi komiteto nariai ir suinteresuoti šiuo minėjimu prašomi dalyvauti.

A. Kramilius
Organizacinio Komiteto sekr.

ŠAULIAI MINĖJO VLADĄ PUTVĮ - PUTVINSKĮ

Šaulių skyrius Sydnejuj kovo 8 d. minėjo Šaulių sąjungos įkūrėjo Vlodo Putvio 58-tas mirties metines.

Prel. Petras Butkus šia proga aukojo Mišias, prisimindamas mirusius šaulius ir žuvusius už Lietuvos laisvę.

Po pamaldų 3 val. įvyko viešas minėjimas Lietuvių klubo patalpose. Minėjimą atidarė Šaulių kuopos pirm. St. Pačėsa, iškviesdamas invokacijai prel. P. Butkų, kur tylos minute prisiminė mirusius ir žuvusius šaulius.

Kruopščiai paruoštą paskaitą apie Vlodo Putvio gyvenimą skaitė Vytautas Patašius. Vladas Putvis buvo gimęs 1873 m. bajorų šeimoje, kurių dvarai apėmė tūkstantį hektarų ploto. Jo šeimoje vyravo lenkiška įtaka ir buvo kalbama tik lenkiškai. Jo motina Platerytė, nors kalbėdama lenkiškai, dažnai primindavo sau ir jaunam Vladui, kad mes turėtume kalbėti lietuviškai. Vėliau Vladas jau vedęs rimtai pradėjo mokytis lietuvių kalbą ir tuo pačiu Lietuvai davė didelės įtakos žemės reformose ir švietime.

Po paskaitos trumpoje meninėje programoje Kazio Inčiūros Tėviškėle eilėraštį deklamavo Alfa Savickienė. Duetu padainavo A. Savickienė ir J. Mušcinskienė pritar-dama gitara Stoviu aš parimus, Už girių leidžias saulė ir Tavo seselė.

Toliau sekė šaulio Prano Sakalausko paruošta kultūrinė filma iš Australijos lietuvių gyvenimo. Pirmoje dalyje figūravo tautiniai šokiai, Melbourne Dainos Sambūrio koncertas Sydnejuj, Elvyros Belkienės ir Aleksandros Storpīrš-tienės dueto dainos, A. Kramiliaus solo daina, šķicas iš lietuviškos TV - A. Kramilius ir E. Lašaitis. Kultūriniuose vaizduose įterpti Lietuvos vaizdai, kurie mus nukėlė į gimtuosius laukus. Tai istorinės vertės filma, kuri paliks atieties kartoms, mums išėjus. Tikime, Pranas Sakalauskas turės progos parodyti šią filmą ištisai tam specialiai skirta proga. Po minėjimo ji pasidarė per ilga. Dėkingi esame P. Sakalauskui, kuris nežiūrint didelių išlaidų šią filmą pagamino.

kor.

ATSIŠVEIKINTA SU DAINOS CHORO DIRIGENTU BR. KIVERIU

Vasario 6 d. Dainos choro dirigentas Bronius išdirbęs Dainos choro dirigento pareigose 17 su puse metų dėl sveikatos iš šių pareigų pasitraukė.

Vasario 27 d. Dainos choras su-ruošė Br. Kiveriui išleistuves. Sydnejaus lietuvių bendruomenę atstovavo Elena Badauskienė, valdybos sekretorė ir lietuvių parapiją prel. P. Butkus MBE.

Vaišių metu Dainos choro pirm. A. Kramilius padėkojo Br. Kiveriui už ilgų metų darbą, išryškindamas Kiverio asmenybę ir jo pašventintą lietuviškos dainos labui.

Už nuopelnus Dainos chorui Br. Kiveriui buvo įteiktas Garbės nario pažymėjimas. Prisiminimui Dainos choro buvo įteiktas su įrašu Parkerio plunksnakotis.

Elena Badauskienė jautriais žodžiais atsisveikino su Br. Kiveriu įteikdama jam simbolinę dovaną. Prel. P. Butkus savo kalba kvietė Br. Kiverį neapleisti bažnytinių apeigų ir giesmių. Savo vardu įteikė su įrašu knygą.

Iš Cabramatos buvę kaimynai M. A. Statkai taip pat atsiuntė Br. Kiveriui dovanėlę. Br. Kiveris, padėkojęs už draugystę ir dovanas, Dainos choro vairą perdavė Birutei Aleknaitei ir jos pagalbininkui jaunam vargonininkui Justui Anku. Linkime Br. Kiveriui užtarnauto poilsio ir tikime, kad laikui bėgant parašys naują kompoziciją Dainos chorui ir lietuviškų dainų lobynui.

Dėl sveikatos ir amžiaus naštos iš Dainos choro pasitraukė Cecilija Protienė, kuri su vyru a.a. Po vilu su mažomis pertraukomis dainavo nuo Dainos choro įsikūrimo 1954 metais. Cecilija Protienė ne tik pareiginga choristė, bet buvo ir puiki tortų kepėja. Ir šiose išleistuvėse stalą puošė puikus Cecilijos tortas kartu su Paltanavičienės ir Valės Stanevičienės, kurios yra nuolatinės choro pagalbininkės savo aukomis ir įvairiomis progomis skaniais tortais.

Teko atsisveikinti šia proga ir su Aleksandra ir Zenonu Storpīrščiais, kurie Dainos chore išdainavo 25 metus. Aleksandra buvo ne tik eiline choriste, bet kartu ir soliste, įvairiose progose dainavusi duetu su Elvyra Belkiene, buvo valdyboje ir moterų komitete organizuojant uniformas ir kt. Zenonas paskutinius dvejus metus buvo Dainos choro sekretorius ir rūpestingai vedė Dainos choro dienyną. Pasigesime šių draugiškų choristų. Šia proga linkime jiems gražių atostogų.

PIRMA REPETICIJA

Kovo 5 d. įvyko pirma Dainos choro repeticija, vadovaujant Birutei Aleknaitei. Į Dainos chorą įstojo naujas altas Ida Barilienė. Laukiame ir kitų.

Pirmoje repeticijoje buvo susikoncentruota dėl dviejų giesmių. Vyrų partijas išmokino Birutės pagalbininkas Justinas Ankus. Po pertraukos šios giesmės jau buvo suderintos. Džiaugėsi dirigentai ir choristai, kad per vieną repeticiją tiek daug išmoko. Choristai ypatin-gai sužavėti Justino Ankaus talentu ir sugebėjimu taip įdomiai praveisti repeticiją.

Pakartotinai kviečiame naujus choristus ir choristes stoti į Dainos choro eiles. Jeigu Australijoje gimę jaunuoliai gali vadovauti chorui, tai mūsų pareiga yra jiems padėti. Nelauk asmeniškų kvietimo. Laukiame jūsų Dainos chore.

A. Kramilius, Dainos Choro pirm.

MELBOURNAS

DĖMESIO BENDRUOMENEI

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba kviečia visus į metinį visuotinį bendruomenės susirinkimą, kuris įvyks kovo 29 d., sekmadienį, 2.30 val. Lietuvių Namuose, Jubiliejinėje salėje. Šiam susirinkimui Apylinkės Valdyba numatė sekančią dienotvarkę: susirinkimo atidarymas, mandatų komisijos su-darymas, prezidiumo kvietimas, praeito metinio protokolo skaitymas ir tvirtinimas, pirmininko pranešimas, izdininko pranešimas, re- viizijos komisijos pranešimas, Garbės teismo pranešimas, diskusijos dėl pranešimų, Apylinkės Valdybos rinkimai, Revizijos komisijos rinkimai, Garbės teismo rinkimai, rinkimų rezultatų paskelbimas, D. Levickienės pranešimas, klausimai ir sumanymai, susirinkimo uždarymas.

Apylinkės Valdyba

"VARPO" NAUJA VALDYBA

Kovo 1 d. 3 val. p.p. įvykusia-me Varpo klubo metiniame susirinkime buvo išrinkta nauja valdyba, kuri pasiskirstė pareigomis sekančiai: Birutė Adomavičienė pirmininkė, tel. 578 3825, Zita Sadauskienė sekretorė tel. 557 4125, Povilas Adomavičius izdininkas, Dovydas Sadauskas - jaunių atstovas, Gabija Ziedienė - Doncaster - Bulleen atstovė, Daina Balnionytė - moterų atstovė, Edis Ra-gauskas - vyrų atstovas.

V. Adomavičius

Kaip praneša užsienio laikraščiai, Sovietų Sąjungos mieste Vėlikij Ustjug už 700 kilometrų į šiaurės rytus nuo Maskvos, sugriuvo ant Sukhonos upės ką tik baigtas statyti tiltas, kuris, pagal jo projektuotojus, būtų turėjęs tvirtai išsilaikyti bent visą šimtmetį. Šešis milijonus rublių kainavęs tiltas subyrėjo, virš tilto praskridus garso sieną pramušusiam lėktuvui.

LIETUVIŲ RADIO VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmad. 11 val. ryto, pirmad. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečią antradienį 6.30 val. vak.

LIETUVIŲ KOOPERATINĖ KREDITO DRAUGIJA TALKA

Talka už terminuotus indėlius dabar moka:

14% nuo \$100 iki \$50,000

(15% virš \$50,000)

Už einamąsias sąskaitas mokama 10%.

Talka veikia Lietuvių namuose:-

ADELAIDE

Sekmadieniais
1 - 3 val. p.p.
Tel. 42 7377

MELBOURNE

Sekmadieniais
10 ryto - 2 p.p.
Sekmadieniais
1 - 3 p.p.
Tel. 328 4957

SYDNEY

Sekmadieniais
2 - 4 val. p.p.
Tel. 709 8662